

V

මෙහි පහත දැක්වෙන කරුණුද අනිශ්චිත උපදේශාත්මකය.
අප මධ්‍යම විධායක කාරක සභාවේදී බුහාරිත් සභෝදරයා සමඟ

තර්ක කළ විට ඔහු වෙනත් කරුණු ද සඳහන් කරමින් ප්‍රකාශ කළේ, විශේෂඥයන්ට ඉහළ වැටුප් ගෙවීම හා සම්බන්ධ ප්‍රශ්නය ගැන වූ කල, යම් යම් තත්වයන් යටතේ “ඔවුන් බුරුන්තෙන් වන්දිගෙවා ගැනීම”⁶ (ධනපතීන් බුරුන්තෙන් එනම්, ඉඩම් පැක්ටරි, වැඩ පලවල් හා වෙනත් නිෂ්පාදන මාර්ග සියල්ලම ධනපතියන් ගෙන් මිළට ගැනීම) කම්කරු පංතියට වඩාත් අවස්ථාවෝචිත වන්නේ යයි කී මාක්ස්ගේ වචන මතක තබා ගෙන “අපි” (මෙයින් අදහස් කරන ලද්දේ “වම කොමියුනිස්ට්වාදීන්” බව පෙනේ) මෙම ක්‍රියා මාර්ගය ප්‍රතිපත්තියෙන් බැහැර විමක් ලෙස නොසැලකූ හෙයින් “අපි ලෙන්නිට වඩා නිවැරදි” යනුයි.

ඉහත සඳහන් ඉතාමත් සිත් ගන්නා ප්‍රකාශයෙන් ප්‍රථමයෙන්ම පෙනෙන්නේ, බුහාරින් අන්‍ය වම සමාජවාදී-විප්ලවවාදීන්ට සහ අරාභිකවාදීන්ට වඩා බෙහෙවින් උසස් තත්වයක සිටින බවත්, ඔහු ගැලවී-ගත නොහැකි ලෙසට කිසිසේත්ම වදන් හරඹය නැමති මඩේ එරි නොමැති බවත්, එහෙත්, ඊට ප්‍රතිකූල වශයෙන් ඔහු ධනපති ක්‍රමයේ සිට සමාජවාදය දක්වා වූ පරිවර්තනයේ, එම වේදනා සහගත සහ අමාරු පරිවර්තනයේ නියත දුෂ්කරතාවයන් ගැන සිතා බැලීමට ප්‍රයත්න දරන බවත් ය.

දෙවැනිව, මෙම ප්‍රකාශය නිසා බුහාරින් ගේ වරද වඩාත් හොඳින් ප්‍රකට වන්නේය.

අපි මාක්ස්ගේ අදහස ගැන සුපරීක්ෂා කාරී ලෙස විමසා බලමු.

මාක්ස් සඳහන් කරන්නේ පසු ගිය ශත වර්ෂයේ හැන්තෑ ගණන්වල බ්‍රිතාන්‍යය ගැනය. එනම්, පූර්ව ඒකාධිකාර ධනපති සංවර්ධනයේ උච්ච අවස්ථාව ගැනය. එකල බ්‍රිතාන්‍යය අන් සෑම රටකටම වඩා යුද්ධවාදය සහ නිලධාරිවාදය අඩුවෙන් පෙනෙන්නට තිබුණු රට විය. එවිට එය, කම්කරුවන් ධනපතියන් “වන්දිගෙවා ගැනීමේ” අර්ථයෙන් සමාජවාදය “සාමකාමී ලෙස” ජයග්‍රහණයට පත් වීමේ වැඩිම හැකියාව ඇති රටක් විය. එනිසා, ඇතැම් කොන්දේසි යටතේ ධනපතියන් වන්දිගෙවා ගැනීමට කම්කරුවන් ඇත්තෙන්ම නොකැමති නොවනු ඇතැයි මාක්ස් කීවේය. තමන් හෝ සමාජවාදී විප්ලවයේ අනාගත නායකයන් හෝ විප්ලවය කිරීමට අනුගමනය කළ යුතු ආකාර, මාර්ග හා මාධ්‍ය ගැන නියමයක් මාක්ස් විසින් නොකරන ලදී. අළුත් ගැටළු අති විශාල ගණනක් මතු වන වගත්, විප්ලවය අතරවාරයේදී මුළු තත්වයම වෙනස් විය හැකි වගත්, තත්වය සහමුලින්ම සහ බොහෝ විට විප්ලවය සිදු වන විටම වෙනස් විය හැකි වගත් ඔහු මැනවින් දැන සිටියේය.

හොඳයි, සෝවියට් රුසියාව ගැන කිව හැක්කේ කුමක්ද? අධි ශත වර්ෂයකට පෙර බ්‍රිතාන්‍යයේ සාමකාමී පරිවර්තනයකින් සමාජවාදයට සංක්‍රමණය වීම සිදුවූයේ නම්, එහි ඇති විය හැකි වූ තත්වයන්ට සමාන

සමහර කොන්දේසි මෙහි නිර්ධන පංතිය බලය අල්වා ගත් පසු හා සුරාකන්නන්ගේ ආයුධ සන්නද්ධ ප්‍රතිරෝධය හා කඩාකප්පල් කිරීම් පරාජය කළ පසු වුවද පවතින බව පැහැදිලි නැතිද? එවකට බ්‍රිතාන්‍යයේ බලපැවැති පහත සඳහන් තත්වයන් නිසා එහි ධනපතියන් ස්ථිරවම කම්කරුවන්ට යටත් වන්නට ඉඩ තිබුණි: (1) ගොවි ජනතාවක් නොමැති වීම නිසා (හැත්තෑ ගණන්වල බ්‍රිතාන්‍යයේ කෘෂිකාර්මික ශ්‍රම කරුවන් අතර සමාජවාදය ඉතාමත් සීඝ්‍ර ලෙස පැතිරී ඇතැයි යන බලා පොරොත්තුවක් විය) ජනගහනයේ අති විශාල කොටස කම්කරුවන් හා නිර්ධන පංතියන් විය. (2) නිර්ධන පංතිය විශිෂ්ඨ ලෙස වෘත්තීය සමිති තුළ සංවිධානය වී සිටියහ (මේ සම්බන්ධයෙන් එවකට ලෝකයේ ප්‍රධාන තැන ගත් රට බ්‍රිතාන්‍යය විය). (3) දේශපාලන නිදහසේ සංවර්ධනයෙහි ශතවර්ෂාධික කාලයක පුහුණුවක් ලත් නිර්ධන පංතිය තුළ සංයන්දනීය වශයෙන් උසස් සංස්කෘතික මට්ටමක් පැවැත්තේය. (4) හොඳින් සංවිධානය වී සිටි බ්‍රිතාන්‍ය ධනපතියන් අතර බල පැවතී, සම්මුති මගින් දේශපාලන සහ ආර්ථික ප්‍රශ්න බෙරුම් කර ගැනීමේ පැරණි පුරුද්දක් විය. එවකට බ්‍රිතාන්‍යයේ ධනපතියෝ ලෝකයේ අන් සෑම රටකම ධනපතියන්ට වඩා හොඳින් සංවිධානය වී සිටි යහ. (දැන් මෙම උසස් කම ජර්මනියට මාරු වී තිබේ). බ්‍රිතාන්‍ය ධනපතියන් කම්කරුවන් විසින් සාමකාමී ලෙස යටත් කරනු ලැබිය හැකිය යන අදහස එවකට උත්ගත වීමට හේතු වූයේ මෙම කරුණුය.

අප රටේ වර්තමාන අවස්ථාවේදී බල පවත්වන මූලික වැදගත් කමකින් යුත් කරුණු සමහරක් නිසා (ඔක්තෝබරයේ ජයග්‍රහණය සහ ඔක්තෝබරයේ සිට පෙබරවාරි දක්වා ධනපතියන්ගේ ආයුධ සන්නද්ධ ප්‍රතිරෝධය සහ කඩා කප්පල් ක්‍රියා මර්දනය කිරීම නිසා) මෙම යටත් වීම ඒකාන්ත දෙයක් වී ඇත. නමුත්, රුසියාවේ ජයග්‍රහණයට වැදගත් සාධකය වූයේ, කම්කරුවන්, නිර්ධන පංතියන් ජනගහනයෙන් අති බහුතර කොටස වීම නොව, ඔවුන් අතර පැවති උසස් සංවිධාන මට්ටම නොව, දුප්පත් ගොවින්ගෙන් සහ ක්ෂණික විනාශයට පත් කොටස්වලින් නිර්ධන පංතියට ලැබුණු ආධාරය ය. අවසාන වශයෙන් අපට උසස් සංස්කෘතික මට්ටමක් හෝ සම්මුති ඇති කර ගැනීමේ පුරුද්දක් හෝ නොමැත. මෙම යථාභූත කොන්දේසි ගැන සුපරීක්ෂාකාරී ලෙස සැලකිලිමත් වන්නේ නම්, අපට එක් වරම ක්‍රම දෙකක් අනුගමනය කිරීමට හැකි බව හා සිදුවන බව පැහැදිලි වනු ඇත. "රාජ්‍ය ධනපති ක්‍රමය" හා කිසිම සම්බන්ධයක් පැවැත්වීම හෝ කුමණ ආකාරයක වුව සම්මුතියක් ගැන සැලකීම හෝ ප්‍රතික්ෂේප කරන සහ ලාභ ගැටීම, ගොවීන්ට අල්ලස් දීම ආදියෙහි යෙදෙමින් සෝවියට් සභා ගන්නා පියවරයන් දිගටම කඩා

කප්පල් කරන අසංස්කෘතික ධනපතියන් නිර්දය ලෙස මර්දනය කිරීමට* අප එක් අතකින් කටයුතු කළ යුතුය. අනිත් අතින්, අපි සම්මුති ක්‍රමය උපයෝගී කර ගත යුත්තෙමු. නැතහොත්, “රාජ්‍ය ධනපති ක්‍රමයට” උකහ වන, එය ක්‍රියාත්මක කිරීමට සමත් වන සහ කෝටි ගණන් ජනතාවන්ට ඇත්ත වශයෙන්ම හාණ්ඩ සම්පාදනය කරන විශාලතම වර්ගවල ව්‍යවසායයන් සංවිධානය කිරීමේ බුද්ධිය හා පළපුරුද්ද ඇතියවුන් ලෙස නිර්ධන පංතියට ප්‍රයෝජනවත් වන සඳුවාරවත් ධනපතියන් මුදලට ගැනීමේ කටයුතු කළ යුත්තෙමු.

බුහාරින් බොහෝ පොතපත කියවූ මාක්ස්වාදී අර්ථශාස්ත්‍රඥයෙකි. එනිසා, ඉදුරාම සමාජවාදය කරා පරිවර්තනය වීම පහසු වීම සඳහාම, මහා පරිමාණ නිෂ්පාදන සංවිධාන රැක ගැනීමේ වැදගත්කම ගැන මාක්ස් කම්කරුවන්ට උගැන්වූ කරුණු ඉතාමත් නිවැරදි බව ඔහුට මතක් විය. ධනපතියන්ට ගෙවීම් කළහොත්, සාමකාමීව යටත් වන ලෙසටත්, සඳුවාරවත් හා සංවිධානාත්මක ලෙස සමාජවාදය පැත්තට ඒමටත් ඔවුන්ට බල කරන තත්වයක් පවතින්නේ නම්, ඔවුන්ට හරිහැටි ගෙවීම් කර ඔවුන් මිළට ගැනීම ගැන (විශේෂයක් වශයෙන් — එම විශේෂය ත්‍රිතාන්‍යය විය) සිතිය හැකි බව මාක්ස් උගැන් විය.

නමුත් බුහාරින් රුසියාවේ පවතින වර්තමාන විශේෂ අංග උක්ෂණ ගැන ගැඹුරට සිතා නොබැලූ නිසා ඔහු නොමග ගියේය. එනම්, අපගේ දේශපාලන ක්‍රමය අතින් ද, කම්කරුවන්ගේ දේශපාලන බලය අතින් ද අප, නැතහොත් රුසියානු නිර්ධන පංතිය, ඕනෑම ත්‍රිතාන්‍යකට හෝ ඕනෑම ජර්මනියකට හෝ වඩා ඉදිරියෙන් සිටින වීට, එහෙත්, රාජ්‍ය ධනපති ක්‍රමය හොඳින් සංවිධාන කිරීම අතින් ද අපගේ සංස්කෘතික මට්ටම අතින් ද, සමාජවාදය “ආරම්භ කිරීමට” ඇති සුදනම අතින්ද අප ඉතාමත්

* මෙහිදී අපි එක එල්ලේම සත්‍යය පිළිගත යුත්තෙමු. සමාජවාදයේ සාර්ථකත්වය සඳහා නැතිවම බැවි ඒ නිර්දය භාවය අප වෙත ඇත්තේ ඉතා අල්ප වශයෙනි. එය අල්ප වූයේ අපට අධිෂ්ඨාන්‍යය මදකම නිසා නොවේ. අපට අධිෂ්ඨාන්‍යය ප්‍රමාණවත් තරම් ඇත. අපට අඩුව තිබෙන්නේ ලාභ ගරන්නන්, වංචා කාරයින් සහ ධනපතියන්, එනම් සෝවියට් සභා අනුමත කළ පියවරයන් උල්ලංඝනය කරන්නන්, සැහෙන සංඛ්‍යාවක්, අවශ්‍ය තරම් ඉක්මණින් අල්වා ගැනීමේ හැකියාව ය. මෙය කිරීමට “හැකියාව” ඇති කර ගත හැක්කේ ගිණුම් තැබීම හා පාලනය ස්ථාපිත කිරීමෙනි! උසාවි ප්‍රමාණවත් තරමින් දැඩි නොවීම තවත් කාරණයකි. අල්ලස් ගන්නාවූන් වෙඩි තැබීමට නියම කරනවා වෙනුවට ඔවුහු ඔවුන්ට හය මසක සිර දඩුවමක් නියම කරති. මෙම වැරදි දෙකටම ඇත්තේ එකම සමාජමය ප්‍රභව මූලය ය. එනම්, සුළු ධනපති ගති ලක්ෂණයේ බලපෑම සහ එහි නොදැඩි ගතිය ය.

නොදියුණු බටහිර යුරෝපීය රටවත් වඩා පසුබා සිටින විට, එයින් පැන නගින විශේෂ අංගලක්ෂණය ගැන සිතා නොබැලුවේය. වර්තමාන තත්වයේ එම විශේෂ ස්වභාවය නිසාම, සෝවියට් බලයට සේවය කිරීමට බැඳීමට සහ හැකි විශාලම පරිමාණයෙන් “රාජ්‍ය” නිෂ්පාදනය සංවිධානය කිරීමට ආධාර දීමට කැමැති ධනපතියන් අතර සිටින ඉතාමත් සඳුරුවන්, ඉතාමත් කුසලතා පුර්ණ, ඉතාමත් දක්ෂ අය “මිලට ගැනීමේ” විශේෂ ක්‍රමයක් සහ කම්කරුවන් ඒ අනුව යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය පැනනගින බව පැහැදිලි නොවේ ද? මෙම විශේෂ තත්වය යටතේ අප වැරදි දෙකක් මග හැරීමට සෑම ප්‍රයත්නයක්ම දැරිය යුතු බවත්, එම වැරදි දෙකම සුළු ධනපති ස්වභාවයේ ඒවා බවත්, පැහැදිලි නොවේ ද? එක් අතකින් අපගේ ආර්ථික “බලවේග” සහ අපගේ දේශපාලන ශක්තිය අතර නොගැලපීමක් තිබෙන නිසා අප බලය අල්ලා නොගත යුතුව තිබේ යයි කීම මරණීය වරදක් වනු ඇත.⁷ එවැනි තර්කයක් ඉදිරිපත් කිරීමෙහි සමත් වන්නේ, ඒ ආකාර “නොගැලපීමක්” සෑම විටම පවතින බවත්, ස්වභාව ධර්මයේ සංවර්ධනයේදී මෙන්ම සමාජ සංවර්ධනයේදීද එය දක්නට ලැබෙන බවත්, සියළුම රටවල නිර්ධන පන්තියන්ගේ විප්ලවීය සහයෝගය ඇතිව පුර්ණ සමාජවාදය නිර්මාණය කෙරෙනු ඇත්තේ තනි තනිව ගත් කල එක පැත්තකට බරවූ සහ යම් යම් දුර්වල කම් සහිත ප්‍රයත්න මාලාවක් මගින් බවත්, අමතක කරන “මජ්ඣම මාර්ගයක්”⁸ පමණකි.

අනිත් අතට, “ඇස් නිලංකාර කරන” විප්ලවවාදී ජීවමුණයෙන් මෝහනය වන, එහෙත් පරිවර්තනයේ ඉතාමත් දුෂ්කර අවධි ගැන සැලකිල්ලට ගනිමින් නොකඩවාම, කල්පනාකාරී ලෙස සහ උවමනාවෙන් කළ යුතු විප්ලවකාරී වැඩ කිරීමේ හැකියාව නැති හෝෂා කාරයන්ට සහ වදන් හරඹ කරුවන් කැමති පරිද්දෙන් කටයුතු කිරීමට ඉඩ හැරීමද වරදක් බව පැහැදිලි ය.

වාසනාවකට මෙන්, විප්ලවවාදී පක්ෂවල සංවර්ධනයේ සහ ඒවාට විරුද්ධව බොල්ෂෙවික්වාදය කළ අරගලයේ ඉතිහාසය විසින් පැහැදිලි ලෙස වෙන් කොට දැක්වෙන වර්ග පිළිබඳ උරුමයක් අපට ලැබී තිබේ. එම වර්ග අතුරෙන් වාම සමාජවාදී විප්ලවවාදීහු සහ අරාජිකවාදීහු නරක විප්ලවවාදීන් පිළිබඳ සිත් කාවචිත ආදර්ශ වෙති. දැන් ඔවුහු “දක්ෂිණ බොල්ෂෙවික්වරුන්ගේ” “සම්මුතියට” විරුද්ධව සන්නියක් වැළඳුනු කලෙක මෙන් කැගසති, හුස්ම හිරවෙන තරමට හා උගුර බැරැඹි වන තෙක් කැගසති. නමුත් “සම්මුතියෙහි” නරක දෙය කුමක් ද යනුත්, ඉතිහාසය සහ විප්ලවයේ ගමන් මග විසින් “සම්මුතිය” යුක්ති යුක්ත

ලෙස හෙළා දකින ලද්දේ මන්ද යනුත්, සිතා ගැනීමට පුළුවන් කමක් ඔවුනට නැත.

කෙරෙන්ස්කිගේ කාලයේදී සම්මුති ගත වීම යනු බලය අධිරාජ්‍යවාදී ධනපති පංතියට හිමි කර දීමක් හා සමාන විය. බලය පිළිබඳ ප්‍රශ්නය සෑම විචල්වයකම මූලික ප්‍රශ්නය වන බව මෙහි දී මතක තබා ගත යුතුය. 1917 ඔක්තෝබර්-නොවැම්බර් සමයේදී බොල්ෂෙවික්වරු කොටසක් සම්මුති ගත වීමෙන් අදහස් කෙරුණේ නිර්ධන පංතිය බලය අල්වා ගැනීම ගැන ඔවුන් බිය වූ බව හෝ, එසේ නැතහොත්, වාම සමාජවාදී-විචල්වවාදීන් වැනි “අවිශ්වාසදයක සහවරයන්” සමග පමණක් නොව, ආණ්ඩු ක්‍රම සම්පාදක මණ්ඩලය විසුරුවා හැරීම, බගයෙවිස්කිල, නිර්දය ලෙස මර්දනය කිරීම, සෑම තත්වම සෝවියට් ආයතන පිහිටු වීම හා රාජ්‍ය සන්තක කිරීමේ සෑම කටයුත්තක්ම වැනි මූලික කටයුතුවලදී-අපට අනිවාරණීය වශයෙන්ම බාධාවක් වන්නට තිබුණු වෙර්නොවවාදීන් සහ මෙන්ෂෙවික් වරුන් වැනි සතුරන් සමගද සමසේ බලය බෙදා ගැනීමට ඔවුන් කැමැත්තක් දැක්වූ බවය.

දැන් “අවිශ්වාසදයක සහවරයන්” නොමැතිව පවා බලය අල්වාගෙන, එය එක පක්ෂයක, එනම්, නිර්ධන පංතියේ පක්ෂය අතෙහි තහවුරු කර තිබේ, බලය බෙදා ගැනීමේ, නැතහොත්, ධනපති පංතිය යටකරන නිර්ධන පංති ආඥාදයකක්වය අන් හැර දැමීමේ ප්‍රශ්නයක් පැන නැග නැති හා කිසියෙක් පැන නැගිය නො හැකි වර්තමාන අවස්ථාවේ සම්මුතිය ගැන කථා කිරීම යනු කටපාඩමෙන් උගත් එහෙත් වටහා නොගත් වචන ගිරා නාලයෙන් පුනරුච්චාරනය කිරීමක් පමණකි. රට පාලනය කිරීමට හැකි සහ පාලනය කළ යුතු තත්වයට පැමිණි අප, ධනපති ක්‍රමය විසින් පුහුණු කරන ලද ඉතාමත් දක්ෂ පිරිස් කුඩා දේපල හිමි ක්‍රමයට විරුද්ධව අපේ පැත්තට දිනා ගැනීමට, වියදම් ගැන අදිමදි නොකර ප්‍රයත්න දරන විට, එය “සම්මුති” ගත වීමක් ලෙස විස්තර කිරීමෙන් හෙළිදරව් වන්නේ, සමාජවාදය ගොඩ ගැනීමේ ආර්ථික කර්තව්‍යයන් ගැන සිතීමට හැකියාවක් කොහෙන්ම නොමැති බව ය.

එනිසා කරේලින් සහ ගේ තමන්ට කළ “සේවය” ගැන බුහාරින් සහෝදරයා මධ්‍යම විධායක කාරක සභාවේදී “ලජ්ජා වීම” ඔහුගේ ගරුත්වයට හේතු වන නමුදු “වාම කොමියුනිස්ට්” උපනතිය හා සම්බන්ධයෙන් වූ කල, ඔවුන්ගේ අතගත් දේශපාලන සහෝදරවරු ගැන කර තිබෙන ප්‍රකාශය තවමත් බලවත් අනතුරු හැඟවීමක් ලෙසට පවතී.

නිදසුනක් ලෙසට වාම සමාජවාදී-විචල්වවාදීන්ගේ නිල ප්‍රකාශනය වන “ස්නාමියා තෘද්”,⁹ එහි 1918 අප්‍රියෙල් 25 කලාපයෙන් කළ මෙම සාධම්බර ප්‍රකාශය ගනිමු. “අපගේ පක්ෂයේ වර්තමාන ස්ථාවරය බොල්-

සෙවික්වාදයේ තවත් උපනතියක (බුහාරින්, පක්රොවිස්කි සහ තවත් අය) ස්ථාවරය සමග සම්පාත වන්නේය." එසේ නැතහොත්, වෙනත් ලිපිද අතර, අපකීර්තිමත් මෙන්සෙවික්වර ඉසුව විසින් ලියන ලද පහත දැක්වෙන "ප්‍රවාදය" ඇතුළත්, මෙන්සෙවික්වාදී "විපිරියොද්" ප්‍රකාශනයේ එම දිනයේම කලාපය ගනිමු:

"ආරම්භයේ පටන්ම නියම නිර්ධන පංති ස්වරූපයකින් තොර වූ සෝවියට් බලයේ ප්‍රතිපත්තිය මෑත දී පටන් වඩ වඩාත් විවෘත ලෙසම ධනපති පංතිය සමග සම්මුතිගත වීමේ ක්‍රියාමාර්ගයක් අනුගමනය කරමින් පැහැදිලි කම්කරු පංති විරෝධී ස්වභාවයක් ගත්තේය. කර්මාන්ත ජනසතු කිරීමේ මුඛාවෙන් ඔවුහු කාර්මික සංගත ව්‍යාපාර ස්ථාපිත කිරීමේ ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කරති. එසේම, රටේ නිෂ්පාදනීය බලවේගය යළි පණ ගැන්වීමේ මුඛාවෙන් ඔවුහු පැය අටේ වැඩ දිනය අවලංගු කිරීමටද, කැලී ගණනේ වැඩ ක්‍රමය සහ ටෙලර් ක්‍රමයත්, අපලේඛන සහ නරක සහතික මගින් දඬුවම් කිරීමත් ආරම්භ කිරීමට උත්සාහ කරති. නිර්ධන පංතියේ ඉතාමත් වැදගත් ආර්ථික ජයග්‍රහණනයන් එයට අහිමි වී යාමේ සහ එය ධනපති පංතියේ අබාධිත සුරාකෑමට ගොදුරු වීමේ තර්ජනය මෙම ප්‍රතිපත්තියෙන් මතු වේ".

මෙය පුදුම සහගත නොවේ ද?

රුසියානු ධනපතියන්ට රටවල් අල්ලා ගැනීමේ ප්‍රතිඥාව දුන් රහස් ගිවිසුම් වෙනුවෙන් කෙරෙන්නේ සමග එක්ව අධිරාජ්‍යවාදී යුද්ධයක් ගෙන ගිය ඔහුගේ හිත මිතුරන්ද, ජුනි 11 දින කම්කරුවන් නිරායුධ කිරීමට තර්ජනය කළ ටසෙරෙතෙලිගේ සහයන්ද¹⁰, මහා ශාඛික වදන් කඩතුරාවක් කොට ගනිමින් ධනපති පංතියේ පාලනය ආරක්ෂා කළ ලිබෙර්දන්ලා¹¹ ද වන මේ මිනිසුන්ම නොවේද, "ධනපති පංතිය සමග සම්මුති ගත වීම" ගැන, සංගත ව්‍යාපාර පිහිටුවීම ගැන (එනම්, රාජ්‍ය ධනපති ක්‍රමය පිහිටුවීම ගැන!) ටෙලර් ක්‍රමය ආරම්භ කිරීම ගැන සෝවියට් බලයට චෝදනා කරන්නේ.

ඇත්ත වශයෙන්ම බොල්ෂෙවික්වරු ඉසුවට පදක්කමක් ප්‍රදානය කළ යුත්තාහ. එසේම ඔහුගේ ප්‍රවාදය ධනපතියන්ගේ ප්‍රකෝපකාරී කරා පිළිබඳ නිදර්ශනයක් ලෙසට සෑම කම්කරු සමාජයකම ප්‍රදර්ශනය කිරීම වටී. මේ ලිබෙර්දන්ලා, ටසෙරෙතෙලිලා සහ ඉසුවලා කඳුද යනු දැන් කම්කරුවෝ හොඳින් දැනිති. කම්කරුවෝ අත් දැකීමෙන් ඔවුන් ගැන දැනිති. ධනපති පංතියේ එවැනි අන්තේවාසිකයන් ටෙලර් ක්‍රමයට සහ "සංගත ව්‍යාපාර පිහිටු වීමට" විරුද්ධවන ලෙස කම්කරුවන් උසිගන්වන්නේ මන්ද යන්න ගැන සිතා බැලීම ඇත්ත වශයෙන් ම කම්කරුවන්ට ඉතාමත් ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත.

ලිබර්දන්ලාගේ සහ විසෙරනේලිලාගේ මිතුරෙක් වන ඉසුච්ගේ “ප්‍රවාදය” “වාම කොමියුනිස්ට්වාදීන්” ගේ පහත සඳහන් “ප්‍රවාදය” සමග සුපරීක්ෂාකාරී ලෙස සංසන්දනය කර බැලීමට පංති විභදනය ඇති කම්කරුවෝ පෙළඹෙති:

“කර්මාන්තය තුළ ධනපතින්ගේ කළමනාකරණය යළි ස්ථාපිත කිරීම හා සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රම විනය ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් ශ්‍රම ඵලදා-කන්වයේ සැලකිය යුතු වැඩි වීමක් සිදු නොවේ. නමුත් එයින් සිදු වනු ඇත්තේ නිර්ධන පංතියේ පංති ක්‍රියාත්මකත්වය, ක්‍රියා කාරිත්වය හා සංවිධානය ගින වීමය. කම්කරු පංතිය විභල් කිරීමේ තර්ජනයක් එයින් මතු වේ. එය නිසා නිර්ධන පංතියේ නොදියුණු කොටස් අතර මෙන්ම පෙරමුණු කොටස් අතරද අප්‍රසාදය පැන නගිනු ඇත. “ධනපති කඩාකප්-පල් කාරයන්ට” විරුද්ධව නිර්ධන පංතිය අතර බලපවත්වන වෛරය මධ්‍යයේ මෙම ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කරනු පිණිස, කම්කරුවන්ට ප්‍රතිපාක්-ෂික ආකාරයකින් සුදු ධනපතියන් කෙරෙහි විශ්වාසය නැතිමට කොමියුනිස්ට් පක්ෂයට සිදු වනු ඇත. මේ ආකාරයෙන් එය නිර්ධන පංතියේ පක්ෂය ලෙසට තමන් විනාශ කර ගනු ඇත” (“කොමියුනිස්ට් අංක 1, පිටු 8, තීරුව 2).

“වාම” වාදීන් උගුලෙහි අසු වී ඇති බවටත්, ඉසුච් ලා සහ ධනපති ක්‍රමයේ වෙනත් පුද්ගල විසින් තමන් ප්‍රකෝප කරනු ලැබීමට ඉඩ දී තිබෙන බවටත් මෙය කදිම සාධකයකි. ශ්‍රම විනය ක්‍රියාත්මක කිරීමට පක්ෂ වන්නේ නිර්ධන පංතියේ පෙරමුණු බල ඇණියම බව සහ මෙම විනය අවුල් වියවුල් කර දැමීමට හැකි සියල්ලක්ම කරන්නේ ඉදුරාම සුළු ධනපති පංතිකයන්ම බවත් දන්නා කම්කරුවන්ට මෙය අගේ ඇති පාඩමක් වන්නේය. ඉහත උපුටා දක්වන ලද “වාම” වාදීන්ගේ ප්‍රවාදය වැනි කරා මහා අපවාදයක් සහ ව්‍යවහාරයෙන් කොමියුනිස්ට්වාදය අත් හැර දැමීමක්ද, සම්පූර්ණයෙන්ම සුළු ධනපති පංතියේ කඳවුරට පලා යාමක් ද වේ.

“ධනපතින්ගේ කළමනාකරණය යළි ස්ථාපිත කිරීම හා සම්බන්ධ-යෙන්” — “වාම කොමියුනිස්ට්වාදීන්” “තම ආරක්ෂාව සලසා ගැනීමට” බලාපොරොත්තු වන්නේ මෙවැනි වචනාවලිනි. එහෙත්, පුර්වයෙන්ම සෝවියට් බලය “කළමනාකරණය” ධනපතියන් අතට පත් කරන විට කළමනාකරු ගැන පියවරක් පියවරක් පාසා සෝදිසියෙන් සිටීමට කම්කරු කොමියාර්වරු, නැතහොත්, කම්කරු කාරක සභා පත් කරන අතර එම කොමියාර්වරු, නැතහොත්, කාරක සභා කළමනාකරුගේ පළපුරුද්දෙන් උගෙන ගන්නා හෙයින් සහ ඔවුනට ඔහුගේ නියමයන්ට විරුද්ධව ආයාචනා කිරීමේ අයිතිය පමණක් නොව සෝවියට් බලයේ

ආයතන මගින් ඔහු ඉවත් කර වීමේ බලය ද ඇති හෙයින් “වාම කොමියුනිස්ට්වාදීන්ගේ” එම ආරක්ෂාව කිසිම වැඩකට නැති එකකි. දෙවැනිව, ධනපතියන්ට “කළමණාකරණය” පවරා තිබෙන්නේ වැඩ කරන විට ඉටු කරන විධායක කාර්යයන් සම්බන්ධයෙන් පමණකි. එසේම වැඩ කිරීම හා සම්බන්ධ කොන්දේසි සෝවියට් සභා විසින් නියම කර තිබෙන අතර, එම කොන්දේසි අවලංගු කිරීමට හා වෙනස් කිරීමට ද පුළුවන. තුන්වැනිව සෝවියට් බලය ධනපතියන්ට “කළමණාකරණය” භාර දෙන්නේ ඔවුන් ධනපතියන් වශයෙන් ගෙන නොව වැඩි වැටුපට සේවය සඳහා බඳවා ගත් කාර්මික ශිල්පීන් සහ සංවිධායකයන් වශයෙන් සලකා ය. තවද, සැබැවින්ම මහා පරිමාණ සහ යෝධ ව්‍යවසායවල සංගතවල හෝ වෙනත් ආයතනවල සංවිධායකයන් සහ පළමු පෙළේ කාර්මික ශිල්පීන් අතුරෙන් සියයට අනූනවයක්ම ධනපති පංතියට අයත් බව කම්කරුවෝ හොඳින් දනිති. නමුත්, ශ්‍රම ක්‍රියාදාමයේ “කළමණාකරණය” සහ නිෂ්පාදනය සංවිධානය කිරීම සඳහා අපට, නිර්ධන පංති පක්ෂයට පත් කිරීමට සිදු වී තිබෙන්නේ මේ මිනිසුන් මය. එයට හේතුව මෙම විෂයෙහි දී ප්‍රායෝගික පළපුරුද්ද ලැබූ වෙනත් අය නොමැති වීමය. කම්කරුවෝ “වාම” වාදීන්ගේ වදන්වලින්, නැතහොත්, ලිහිල් සුළු ධනපති සංකල්පවලින් නොමඟ යාමට හේතු සාධක වූ ළදරුභාවය ඉක්මවා වර්ධනය වී සමාජවාදය දෙසට ඉදිරියට ගමන් කරමින් සිටිති. ඔවුන් එසේ ඉදිරියට යන්නේ ඉඳුරාම සංගත ව්‍යාපාර ධනපති ක්‍රමයෙන් කළමණාකරණය කිරීම මගිනි; යෝධ යන්ත්‍ර කර්මාන්තය මගිනි; කෝට් ගණනක වාර්ෂික පිරිවැටුමක් ඇති ව්‍යවසායයන් මගිනි; එවැනි නිෂ්පාදන ක්‍රමයක් සහ එවැනි ව්‍යවසායයන් මගින් පමණකි. ඔවුහු මහා පරිමාණ “රාජ්‍ය ධනපති ක්‍රමයට” බිය නොවෙති. සුළු දේපල ආකාරයේ කැබලි වීමට සහ අසංවිධානයට විරුද්ධව තම සෝවියට් බලය විසින් යොදා ගනු ලබන තමන්ගේ නිර්ධන පංති අවියක් ලෙසට කම්කරුවෝ එය අගය කරති.

මෙය වටහා ගත නොහැක්කේ පංතියෙන් පිට දැමුණු සහ එනිසා අත්‍යන්තයෙන්ම සුළු ධනපති වූ බුද්ධමතුවන්ට පමණකි. “වාම කොමියුනිස්ට්වාදීන්” ගේ කණ්ඩායම එවැන්නකි. ඔවුන්ගේ සභරාවෙහි පහත සඳහන් පරිදි ලියන ඔයින්ස්කි ද එවැන්නෙකි.

“... ඕනෑම ව්‍යවසායයක් සංවිධානය කිරීමේදී සහ කළමණාකරණය කිරීමේදී මුළු ක්‍රියාමහකන්වයම “සංගත ව්‍යාපාරවල සංවිධායකයන්” සතුව පවතී. අප කරන්නට යන්නේ ඔවුන්ට උලැන්වීම, නැතහොත්, ඔවුන් සාමාන්‍ය කම්කරුවන් බවට පත් කිරීම නොවේ. අපි ඔවුන්ගෙන් උගෙන ගැනීමට යන්නෙමු” (“කොමියුනිස්ට්” අංක 1, පිටු 14, තීරුව 2).

මෙහි උපහාසයට ලක් කිරීමට උත්සාහ කර ඇත්තේ “සංගත ව්‍යාපාරවල සංවිධායකයන්ගෙන් සමාජවාදය උගෙන ගන්න” යන මගේ විවචනය.

මෙය විහිළුවක් යයි ඔසින්ස්කි සිතයි. සංගත ව්‍යාපාරවල සංවිධායකයන් ගෙන් “සාමාන්‍ය කම්කරුවන්” නැතිමට ඔහුට උචිතතා කර තිබේ. “අවුරුදු පහළොවක්, පමණකි වැඩි නැත?...¹²” යනුවෙන් කවියෙක් සඳහන් කළ වයසේ මිනිසෙකු විසින් මෙය ලියන ලද නම් ඒ ගැන පුදුම වන්නට දෙයක් නැත. නමුත්, මහා පරිමාණ ධනපති ක්‍රමය විසින් නිර්මාණය කරන ලද ඉංජිනේරු කර්මාන්තවල සහ සංස්කෘතියේ ජයග්‍රහණ උපයෝගී කර නොගෙන සමාජවාදයක් ඇති විය නොහැකි බව උගෙන ගත් මාක්ස්වාදියෙකුගෙන් මෙවැනි කර්මාන්ත අසන්නට ලැබීම විමතියට හේතුවකි. මෙහි නම් මාක්ස්වාදයේ සේයාවකුදු නැත.

නැත්තේමය. කොමියුනිස්ට් යන නම දැරීමට තරම් වන්නේ, සංගත ව්‍යාපාරවල සංවිධායකයන්ගෙන් උගෙන නොගෙන සමාජවාදය ඇති කිරීමට නැතහොත් ආරම්භ කිරීමට නොහැකි බව වටහා ගන්නා අය පමණකි. මන්ද යත්, සමාජවාදය යනු හුදෙක් පරිකල්පනයක් නොව, සංගත ව්‍යාපාර කළ නිර්මාණයන් තුළ බලය අල්වා ගත් නිර්ධන පංති පෙරමුණු බල ඇණිය විසින් ඒවා ස්විකරණය කර ගැනීමක් සහ ක්‍රියාවට නැගීමක් වන හෙයිනි. නිර්ධන පංතියේ පක්ෂය වන අපට, සංගත ව්‍යාපාර ක්‍රියාමාර්ගය අනුව, සංගත ව්‍යාපාර සංවිධානය කර තිබෙන ලෙසට මහා පරිමාණ නිෂ්පාදනය සංවිධානය කිරීමේ දක්ෂකම් හිමි කර ගැනීම පිණිස, ප්‍රථම පෙළේ ධනපති විශේෂඥයන්ගෙන් එම දැනුම ලබා ගැනීම හැර වෙනත් මාර්ගයක් නොමැත.

ධනපති බුද්ධිමතුන්ට සමාජවාදය “උගැන්වීමේ” බොළඳ කර්තව්‍යය අප භාරගතහොත් මිස, අප ඔවුන්ට උගැන්විය යුතු කිසිවක් නොමැත. අප කළ යුත්තේ ඔවුන්ට උගැන්වීම නොවේ, ඔවුන් අසන්නක කිරීමය. (ප්‍රමාණවත් “අධීක්ෂණයකින්” රුසියාවේ එය කරනු ලැබේ). අප කළ යුත්තේ ඔවුන්ගේ කඩා කප්පල් ක්‍රියාවන් නැවැත්වීම සහ ස්තරයක් හෝ කණ්ඩායමක් ලෙසට ඔවුන් සෝවියට් ලෙසට යටත් කිරීම ය. අනිත් අතට අපි, ලදරු වියේ පසුවන හා ලදරු අවබෝධයක් ඇති කොමියුනිස්ට්වාදීන් නොවන්නෙමු නම්, ඔවුන්ගෙන් උගෙන ගත යුත්තෙමු. කෝට් ගණන් ජනතාවන්ගේ උචිතතාවන් ඉටුකිරීමට අවශ්‍යවන යෝධ ව්‍යවසායයන් සංවිධානය කිරීමේ ස්වාධීන වැඩ කටයුතු පිළිබඳ පළපුරුද්දක් නිර්ධන පංති පක්ෂයට හා එහි පෙරමුණු බල ඇණියට නොමැති හෙයින් උගෙන ගත යුතු යමක් ඇත.

රුසියාවේ විශිෂ්ටතම කම්කරුවන්ට මෙය වැටහී තිබේ. ධනපති

සංවිධායකයන්ගෙන්, කළමනාකාර ඉන්ජිනේරුවරුන්ගෙන් සහ කාර්මික ශිල්පීන්ගෙන් උගෙන ගැනීම ඔවුන් පටන් ගෙන ඇත. පහසු දෙයින් පටන් ගනිමින් ක්‍රමානුකූල ලෙස දුෂ්කර දෑ වෙත යමින් ඔවුන් අනවරට ලෙස හා ප්‍රවේසම් සහිතව උගෙන ගැනීම ආරම්භ කර ඇත. යකඩ හා වානේ සහ ඉන්ජිනේරු කර්මාන්තවල මෙම කටයුතු වෙගයෙන් අඩු බවක් පෙනෙන්නේ නම්, එයට හේතුව එහි දී මතු වන දුෂ්කරතාවයන් අධික වීමය. නමුත්, ජේෂ්කර්ම සහ දුම්කොළ කම් කරුවන්ද, සම් පදම් කරන්නන්ද, පංතියෙන් පිටදැමුණු සුළු ධනපති බුද්ධිමතුන් මෙන් "රාජ්‍ය ධනපති ක්‍රමයට" හෝ "සංගත ව්‍යාපාරවල සංවිධායකයන්ගෙන් උගෙන ගැනීමට" හෝ බිය වන්නේ නැත. ප්‍රධාන සම් කාරක සභාව සහ මධ්‍යම ජේෂ් කර්ම කාරක සභාව වැනි මධ්‍යම න්‍යායක ආයතනවල සිටින මෙම කම්කරුවෝ, ධනපතියන් සමග එක පෙළට සිටිමින් තම කටයුතු කරති; ඔවුන්ගෙන් උගෙන ගනිති; සෝවියට් බලය යටතේ සමාජවාදයේ ඵලිභක්ත නියෝජනය කරන, එහි ස්ථිර ජයග්‍රහණය සඳහා කොන්දේසිය වන සංගත ව්‍යාපාර පිහිටුවති; රාජ්‍ය ධනපති ක්‍රමය පිහිටුවති.

රුසියාවේ දියුණු කම්කරුවන්ගේ මෙම කටයුතු සහ ඒ සමගම ශ්‍රම විනය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ඔවුන්ගේ කටයුතු ද ආරම්භ වී තිබේ. සමහර "වාම" වාදීන්ට නැතිවම බැරි සෝෂාල සහ කලබලය නැතිව, උම කටයුතු නිහඩ ලෙස හා ඉදිරියට පැනීමක් නැතිව කෙරී ගෙන යන්නේය. ප්‍රායෝගික අත් දැකීමිවලින් ලැබෙන පාඩම් සැලකිල්ලට ගනිමින්, එම කටයුතු ඉතාමත් ප්‍රවේසම් සහිත ලෙස හා ක්‍රමානුකූල ලෙස ඉදිරියට යයි. අප නිවැරදි මාවතේ ගමන් කරන බවට සහතික වන්නේත්, රුසියාවේ පංති විභේදනය ඇති කම්කරුවන් සුළු දේපල ක්‍රමයේ එන ලෙසට කැබලි වීමට හා අසංවිධානයට විරුද්ධව, සුළු ධනපතියන්ගේ විනය රහිත භාවයට විරුද්ධව* අරගලය කරගෙන යන බවට සහතිකය වන්නේත්, නැතහොත්, කොමියුනිස්ට් ක්‍රමයේ ජයග්‍රහණය පිළිබඳ සහතිකය වන්නේත්, මෙම අමාරු වැඩ කටයුතුය; මහා පරිමාණ නිෂ්පාදනය ගොඩ නැගීමට ප්‍රායෝගික වශයෙන් උගෙන ගැනීමේ කටයුතුය.

---

* ආර්ථික ක්ෂේත්‍රයෙහි දී නිර්ධන පංති ආඥාදායකත්වයේ වැදගත් කම ගැන ප්‍රවාදවල කතු වර්ග වචනයක්වත් කියා නොතිබීම ඉතාමත් ස්වභාව නිරූපිය. එහි සඳහන් කෙරෙන්නේ "සංවිධානය" යනාදිය ගැන පමණකි. නමුත් ආර්ථික සම්බන්ධකම් විෂයෙහි දී කම්කරුවන්ගේ ආඥාදායකත්වය මග හරින සුළු ධනපතියෝද එය පිළිගනිති. ධනපති ක්‍රමයේ අධිතාලම්වලට විරුද්ධව ඵලිකර තිබෙන නිර්ධන පංති විප්ලවයේ මෙම "අරටුව" මෙම අවස්ථාවේ දී "අමතක කිරීම නිර්ධන පංති විප්ලවවාදියෙකුට කිසිසේත්ම නොකළ හැකිය.